

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Štefana Sekelského v trestnej veci obžalovaného **K. P. pre pokračovací trestný čin podvodu** podľa § 250 ods. 1, ods. 4 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.) prerokoval na verejnom zasadnutí 13. októbra 2010 v Bratislave odvolanie obžalovaného K. P., ktoré podal proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 30. apríla 2010, sp. zn. 1T 5/2003 a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 256 zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. por.) odvolanie obžalovaného K. P. **sa z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 30. apríla 2010, sp. zn. 1T 5/2003, bol obžalovaný K. P. uznaný za vinného z pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že

1./ v období od 29. marca 1995 do 5. októbra 1998 v N., v byte veriteľa Ing. M. M. na O., uzatvoril ako dlžník s Ing. M. M. viacero zmlúv o pôžičke a to:

- dňa 29. marca 1995 na sumu 5 000 DM so splatnosťou do 29. septembra 1995, ktorej splatnosť bola predĺžená do 29. marca 1996,
- dňa 15. júna 1995 na sumu 10 250 DM a 60 000 Sk s dobou splatnosti do 15. december 1995, ktorej splatnosť bola predĺžená o 6 mesiacov,

- dňa 2. decembra 1996 na sumu 200 000 Sk a 2 000 DM,
- dňa 19. februára 1996, 4. marca 1996, 29. marca 1996 a 5. júna 1996 na celkovú sumu 1 400 000 Sk,
- dňa 28. augusta 1998 na sumu 900 000 Sk s dobou splatnosti do 31. decembra 1998,
- dňa 5. októbra 1998 na sumu 1 000 000 Sk s dobou splatnosti 6 mesiacov,

pričom peniaze žiadal za účelom podnikania mimo územia Slovenskej republiky hoci vedel, že ich nebude môcť vrátiť, pretože v zahraničí nepodniká a vo všetkých prípadoch ako zálohu ponúkol pomernú časť rodinného domu v N. na G., zapísaného na L., ktorého bol vlastníkom a o ktorom vedel, že jeho hodnota je nižšia ako hodnota pôžičiek, pričom dom ponúkol ako garanciu aj pri ďalších pôžičkách, peniaze v stanovených lehotách nevrátil, ale ich použil pre svoju potrebu, čím Ing. M. M. spôsobil celkovú škodu vo výške 3 919 967,50 Sk (t.j. 130 119,08 €),

2./ dňa 3. marca 1998 v D. v byte veriteľa MUDr. J. T. s týmto uzatvoril ako dlžník zmluvu o pôžičke na sumu 946 000 ATS, 48 400 DM a 1 144 000 Sk s dobou splatnosti do 3. marca 1999, pričom peniaze žiadal za účelom svojho podnikania, vedel o tom, že ich nebude môcť vrátiť a ako zálohu ponúkol pomernú časť svojho rodinného domu v N. na G., zapísaného na L., ktorého bol vlastníkom, o ktorom vedel, že jeho hodnota je nižšia ako hodnota pôžičiek, pričom dom ponúkol ako garanciu aj pri ďalších pôžičkách, peniaze v stanovených lehotách nevrátil, použil ich pre svoju potrebu, čím MUDr. J. T. spôsobil škodu vo výške 4 X. 252 Sk (t.j. 154 791,60 €),

3./ dňa 17. septembra 1998 v K., v dome veriteľa J. Ď. č. X. ako dlžník uzatvoril s týmto zmluvu o pôžičke na sumu 18 876 USD s dobou splatnosti do 17. septembra 1999, ktorú dňa 22. marca 1999 rozšíril o sumu 25 500 USD, s dobou splatnosti za rovnakých podmienok ako uzavretá zmluva, pričom peniaze žiadal na svoje podnikania a to nákup a predaj zbraní v krajinách bývalého Sovietskeho zväzu, hoci vedel

o tom, že tieto nebude môcť vrátiť a ako zálohu ponúkol pomernú časť svojho rodinného domu v N. na G., zapísaného na L., ktorého bol vlastníkom, o ktorom vedel, že jeho hodnota je nižšia ako hodnota pôžičiek, pričom dom ponúkol ako garanciu aj pri ďalších pôžičkách, peniaze v stanovených lehotách nevrátil, ale ich použil pre svoju potrebu, čím J. Ď. spôsobil škodu vo výške 1 697 901,78 Sk (t.j. 56 360,01 €),

4./ dňa 17. septembra 1998 v D. v kancelárii veriteľa Ing. arch. A. B. s týmto ako dlžník uzatvoril zmluvu o pôžička na sumu 22 400 DM, 337 750 ATS a 1 608 900 Sk s dobou splatnosti do 28. februára 1999, pričom peniaze žiadal za účelom svojho podnikania v zahraničí na nákup výrobkov zbrojárskeho priemyslu z krajín bývalého Sovietskeho zväzu a ich následný predaj so ziskom do krajín Západnej Európa, hoci v zahraničí nepodnikal a sľúbil ju vrátiť s 30%-ným úrokom, hoci vedel, že to nebude môcť vrátiť, ako garanciu ponúkol pomernú časť svojho rodinného domu na G.N., zapísaného na L., ktorú sľúbil predať v prípade navrátenia pôžičky, avšak vedel, že hodnota domu je nižšia ako hodnota pôžičiek, peniaze v stanovených lehotách nevrátil, ale ich použil pre svoju potrebu, čím Ing. arch. A. B. spôsobil škodu vo výške 3 050 280,50 Sk (t.j. 101 250,76 €),

5./ dňa 20. októbra 1998 a dňa 2. marca 1999 v D. v kancelárii Ing. arch. A. B. uzatvoril zmluvu o pôžičke s veriteľom I. M. na sumu 40 000 DM s dobou splatnosti do 20. októbra 1999, následne dňa 2. marca 1999 uzavrel zmluvu o pôžičke na 2 800 000 Sk s dobou splatnosti do 31. mája 1999, pričom peniaze žiadal na svoje podnikanie v zahraničí na nákup výrobkov zbrojárskeho priemyslu, hoci v zahraničí nepodnikal a vedel o tom, že peniaze so sľúbeným 10%-ným mesačným úrokom vrátiť nebude môcť a ako garanciu ponúkol svoj rodinným dom na G.N., z L., ktorý už bol ponúknutý ako záloha aj pri iných pôžičkách, peniaze nevrátil, použil ich pre svoju potrebu, čím I. M. spôsobil škodu vo výške 3 674 480 Sk (t.j. 121 970,39 €),

6./ dňa 21. decembra 1998 a 5. januára 1999 v D. uzatvoril zmluvu o pôžičke s veriteľom M. C. na sumu 456 300 Sk, 130 000 Sk, 42 900 ATS a 690 USD, ktoré peniaze žiadal za účelom obchodovania s telefónmi a sľúbil ich vrátiť s 5%-ným mesačným úrokom do 21. júna 1999 a 5. júla 1999 hoci vedel, že ich s takým úrokom vrátiť nebude schopný a ako zálohu ponúkol pomernú časť svojho rodinného domu na G.N., zapísaného na L., o ktorom vedel, že jeho hodnota je nižšia ako hodnota pôžičky,

peniaze v stanovených lehotách nevrátil, použil ich pre svoju potrebu, čím M. C. spôsobil škodu vo výške 745 667,92 Sk (t.j. 24 751,64 €),

7./ dňa 5. decembra 1997 v B., v obchode veriteľa Ing. M. S. s týmto ako dlžník uzavrel zmluvu o pôžičke na sumu 2 200 000 Sk s dobou splatnosti do 5. decembra 1998 a ďalšou dobou splatnosti do 5. januára 1999, pričom peniaze žiadal za účelom svojho podnikania v zahraničí na nákup a následný predaj výrobkov zbrojárskeho priemyslu, hoci v zahraničí nepodnikal a ako zálohu ponúkol pomernú časť svojho rodinného domu na G.N. a pomernú časť predajne potravín vo V., ktorý sa zaviazal v prípade nevrátenia pôžičky predat', avšak vedel, že hodnota domu a potravín je nižšia ako hodnota pôžičiek, peniaze v stanovených lehotách nevrátil, použil ich pre svoju potrebu, čím Ing. M. S. spôsobil škodu vo výške 2 200 000 Sk (t.j. 73 026,62 €),

8./ dňa 7. marca 1996 v T. v byte veriteľa Ing. P. B. na I. uzatvoril ako dlžník zmluvu o pôžičke na sumu 1 500 000 Sk a 800 000 Sk, s dobou splatnosti do 7. marca 1997 a neskôr do 23. júna 1997, ktoré peniaze sľúbil vrátiť spolu s 30%-ným úrokom, hoci vedel, že tieto nebude schopný vrátiť, ako zálohu ponúkol predajňu potravín vo V. a rodinný dom L. na G.N. o ktorej vedel, že jej hodnota je nižšia ako hodnota pôžičiek a táto bola garanciou aj pri iných pôžičkách, Ing. B. vrátil sumu 1 970 000,-Sk, čím Ing. P. B. spôsobil škodu vo výške 330 000 Sk (t.j. 10 953,99 €),

9./ dňa 14. októbra 1998 v T. v byte veriteľa Ing. K. N. na C. uzatvoril s týmto ako dlžník zmluvu o pôžičke na sumu 1 164 000 Sk, 14 600 USD a 193 000 DM s dobou splatnosti do 23. apríla 1998, pričom peniaze žiadal za účelom podnikania v zahraničí na nákup a následný predaj výrobkov zbrojárskeho priemyslu z krajín bývalého Sovietskeho zväzu, hoci v zahraničí nepodnikal a vedel, že peniaze nebude schopný vrátiť a ako zálohu ponúkol svoju predajňu vo V. a rodinný dom na L. v N. na G., ktorých hodnota bola nižšia ako hodnota pôžičky a táto slúžila ako garancia aj pri iných pôžičkách, peniaze v stanovených lehotách nevrátil, použil ich pre svoju potrebu, čím Ing. K. N. spôsobil škodu vo výške 5 404 260 Sk (t.j. 179 388,56 €).

Za to bol obžalovanému K. P. uložený podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní osem rokov, pre výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do II. (druhej) nápravno výchovnej skupiny.

Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. bol obžalovaný zaviazaný uhradiť poškodeným škodu takto:

Ing. M. M., bytom O., vo výške 3 919 967,50 Sk, t.j. 130 119,08 €,

MUDr. J. T., bytom D.,
vo výške 4 X. 252 Sk, t.j. 154 791,60 €,

J. Ď., bytom K.K.X.,
vo výške 1 697 902 Sk, t.j. 56 360,01 €,

Ing. arch. A... B., bytom K.,
vo výške 3 050 280,50 Sk, t.j. 101 250,76 €,

I. M., bytom S., vo výške 3 674 480 Sk, t.j. 121
970,39 €,

M. C., bytom P., vo výške 745 668 Sk, t.j. 24 751,64 €,

Ing. M. S., bytom H., vo výške 2 200 000 Sk, t.j. 73
026,62 €,

Ing. arch. P. B., bytom I.,
vo výške 330 000 Sk, t.j. 10 953,99 €,

Ing. K. N., bytom C., vo výške 5 404 260 Sk, t.j. 179 388,56
€.

Podľa § 229 ods. 2 Tr. por. boli poškodení I. M., Ing. Arch. P. B. a Ing. K. N. odkázaní so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody na konanie o veciach občianskoprávných.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný K. P., ktoré odôvodnil prostredníctvom svojej obhajkyne. V písomných dôvodoch odvolania (č.l. 1620 – 1622) sa domáhal, aby odvolací súd podľa § 258 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil prvostupňový rozsudok v celom rozsahu a podľa § 226 písm. b/ Tr. por. ho spod obžaloby oslobodil.

Uviedol, že od počiatku popieral, že by sa dopustil trestného činu podvodu. Od poškodených si v skutočnosti žiadne peniaze nepožičal a pokiaľ spísali zmluvy o pôžičke, išlo len o fingované zmluvy. Ak mu aj niektorí z poškodených nejaké peniaze odovzdali, tak len v záujme tieto zhodnotiť a v tom prípade im potom poskytnuté peniaze i s navýšením vrátil.

Súd doplnil dokazovanie výsluchom svedkov ktorí vypovedali, že poškodeným poskytli pôžičky, avšak títo svedkovia preukazovali len to, že poškodeným požičali peniaze na rôzne účely, ale žiaden z týchto svedkov nepotvrdil, že mali vedomosť o tom, že následne poškodení mienia tieto požičané peniaze odovzdať jemu. Výpovede poškodených považuje za účelové, vedené úmyslom získať od neho finančnú náhradu.

Pre naplnenie skutkovej podstaty žalovaného trestného činu je nevyhnutné preukázať, že páchatel' vopred koná s úmyslom vylákať od poškodeného finančné prostriedky tým, že ho uvedie do omylu a s úmyslom tieto nevrátiť. Vyslovil názor, že jemu takýto úmysel preukázaný nebol, a preto žiada, aby bol v zmysle zásady in dubio pro reo spod obžaloby oslobodený.

Na podklade podaného odvolania, keď odvolací súd zistil, že neboli dané dôvody pre rozhodnutie podľa § 253 Tr. por., podľa § 254 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým môže odvolateľ podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc pri tom i na vady, ktoré neboli odvolaním vytýkané.

Podľa § 564 ods. 4 zák. č. 301/2005 Z.z. (Trestný poriadok) vo veciach v ktorých bola podaná obžaloba na krajský súd na vykonanie konania v prvom stupni pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona (1. január 2006) vykoná konanie v prvom stupni príslušný krajský súd podľa doterajších predpisov. Konanie o riadnom opravnom prostriedku proti takémuto rozhodnutiu vykoná najvyšší súd podľa doterajších predpisov.

S odkazom na vyššie citované ustanovenie § 564 ods. 4 Trestného poriadku odvolací súd konal podľa predpisov účinných do 31. decembra 2005.

Po preskúmaní obsahu predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie v smere a rozsahu potrebnom pre náležité objasnenie skutkového stavu veci, všetky dôkazy boli vykonané v súlade so zákonom, súd ich dôsledne vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach, riadiac sa pri tom ustanovením § 2 ods. 6 Tr. por. a na základe výsledkov vykonaného dokazovania správne ustálil skutkový stav, vinu obžalovaného K. P. a jeho konanie i správne právne kvalifikoval.

V súlade s ustanovením § 125 Tr. por. prvostupňový súd dôkladne v dôvodoch rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaného dokazovania. Z odôvodnenia je zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a tiež akými právnymi úvahami sa súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti v otázke viny ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. S dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa sa odvolací súd v tomto rozsahu stotožnil.

Aj napriek tomu, že obžalovaný K. P. v priebehu celého konania popieral spáchanie skutkov tak, ako boli ustálené v skutkovej vete rozsudku, jeho vinu mal bez akejkoľvek pochybnosti preukázanú aj odvolací súd. Vychádzal predovšetkým z výpovedí poškodených, ktorí v podstate zhodne vypovedali, že obžalovaný ich požiadal o pôžičku v pomerne vysokých finančných čiastkach s tým, že im uviedol, že peniaze potrebuje na podnikanie v zbrojárskom priemysle a je schopný im požičané peniaze zhodnotiť o vysoký úrok – napr. v prípade poškodeného Ing. arch. B. o 30% a v prípade poškodeného

Ing. N. dokonca o 50%. O pôžičke vypracovali zmluvu, ktorú obžalovaný vždy podpísal a do zálohy ako záruku ponúkol svoje nehnuteľnosti, dom a predajňu potravín.

Výpovediam poškodených nemal dôvod neveriť ani odvolací súd, pretože im korešponujú aj iné v konaní produkované dôkazy. Súčasťou spisu sú jednotlivé zmluvy o pôžičke, z ktorých vyplýva jednak výška zapožičanej sumy ale i okolnosť, že zárukou vrátenia peňazí je dom obžalovaného a predajňa potravín v K.. Obhajobné tvrdenie obžalovaného, že zmluvy nepodpísal, bolo vyvrátené znaleckým posudkom znalca z odboru písomoznalectva, odvetvie ručné písmo, z ktorého vyplýva, že zmluvy o pôžičke ako dlžník podpísal obžalovaný K. P..

O podvodnom úmysle obžalovaného svedčí aj fakt, že ako garanciu vrátenia požičaných peňazí poskytoval svoje už spomínané nehnuteľnosti, avšak tieto poskytoval ako zábezpeku u všetkých poškodených a ich hodnota bola len minimálna vo vzťahu k výške sumy, ktorú si obžalovaný od poškodených požičal.

Zo správy daňového úradu zas vyplýva, že obžalovaný ako živnostník nemal taký príjem z podnikania, aby bol schopný požičané peniaze v stanovených lehotách vrátiť a s prislúbeným úrokom. Navyiac, zo správy Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, odbor špeciálnej výroby a licencií, obžalovaný nebol evidovaný ako držiteľ licencie na obchodovanie s vojenským materiálom, ako to obžalovaný deklaroval pred poškodenými, pričom práve obchodovanie s vojenským materiálom - so zbraňami a muníciou bolo podľa obžalovaného predmetom jeho podnikania, na ktoré si od poškodených peniaze požičiaval a ktoré mu malo prinášať také zisky, aby poškodeným peniaze navýšené o dohodnutý úrok vrátil.

Tieto skutočnosti a dôkazy vo svojom súhrne jednoznačne preukazujú, že obžalovaný sa obohatil tým, že poškodených uvádzal do omylu, pričom využil priateľské vzťahy ktoré s nimi mal a ich dôverčivosť, vylákal od nich postupne veľmi vysoké finančné čiastky a spôsobil im škodu 786 225,03 €. Svojim konaním obžalovaný naplnil pojmové znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 Tr. zák. Krajský súd správne a v súlade so zákonom právne posúdil konanie obžalovaného aj podľa kvalifikovanej

skutkovej podstaty žalovaného trestného činu podľa ods. 4 § 250 Tr. zák., pretože obžalovaný svojím konaním spôsobil škodu veľkého rozsahu.

Prvostupňový súd sa dôsledne zaoberal i otázkou trestnej zodpovednosti obžalovaného. Znalci psychiatri i psychológ aj opakovanie obžalovaného vyšetrali a nezistili žiadne okolnosti, ktoré by obžalovaného mohli zbaviť trestnej zodpovednosti za žalované konanie.

Súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom aj pri rozhodovaní o voľbe druhu a výmere trestu. Trest ktorý obžalovanému uložil, považuje za zákonný a primeraný aj odvolací súd.

Krajský súd dôsledne zohľadnil stupeň spoločenskej nebezpečnosti činu pre spoločnosť, výšku spôsobenej škody ktorá veľa násobne prevyšuje sumu, ktorá je hranicou pre posúdenie škody ako škody veľkého rozsahu, osobu obžalovaného, skutočnosť, že trestnej činnosti sa dopúšťal po dobu tri a pol roka, že sa jej dopustil deviatimi dielčimi skutkami, jeho postoj k prejednávanej veci.

Na druhej strane však zohľadnil aj skutočnosť, že obžalovaný sa doposiaľ do rozporu so zákonom nedostal. Krajský súd sa pri rozhodovaní o výmere trestu zaoberal aj dĺžkou konania, ktorá by sa mohla prejaviť vo výroku o treste, avšak je potrebné konštatovať, že prieťahy v konaní, ktoré nepochybne v posudzovanej veci sú, boli spôsobené prevažne obžalovaným (nutnosť vydania príkazu na jeho zatknutie, sebapoškodzovanie vo forme držania hladoviek a pod.)

Zákonu zodpovedá i zaradenie obžalovaného na výkon uloženého trestu podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. do II. (druhej) nápravno-výchovnej skupiny a výrok o náhrade škody.

Najvyšší súd ako súd odvolací, na podklade podaného odvolania, v rámci svojej prieskumnej povinnosti nezistil zo strany krajského súdu žiadne pochybenie, ktoré by mu bolo možné vytknúť.

S poukazom na dôvody uvedené v tomto uznesení, odvolanie obžalovaného K. P. postupom podľa § 256 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 13. októbra 2010

JUDr. Martin P i o v a r t s y , v. r.
predseda senátu

Vypracovala: JUDr. Jana Serbová

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová